

In finance svobode?

Večkrat se je že s tega mesta pisalo o raznih vidikih ob delu mednarodnega komunizma, usmerjenem v zaslužnje narodov. Med te vidike spada tudi finančna plat tega podjetja, ki gotovo preseneča marsikatero nepoučenega bralca, kadar se nenadoma znajde pred dejstvom milijonskih zneskov, ki jih komunistične partije vsega sveta potrošijo pri svojem prevratnem delu. Ogromne številke, čez katere verjetno nihče nima popolnega pregleda, pa so ponoven dokaz, kako vztrajno in neomajno komunisti napenjajo vse moči za dosego ciljev, ki so si jih zastavili. Po drugi strani pa se nam vriva misel, koliko bi lahko človeštvu koristili, če bi isti denar, namesto da bi ga uporabili pri svojih revolucionarnih pokretnih, namenili lačnim množicam sveta. A od lakote umirajoči so za komuniste deveta briga.

Kakšne so komunistične finance v raznih državah, se dalj časa ni dalo vedeti. To je bila stvar, in je delno še, katero komunisti kaj neradi razkrivajo. Že pred leti pa je npr. v Argentini bilo znano, kako tukajšnja partija, ob svojih letni nabirki, zbere milijonske zneske za financiranje akcij na raznih poljih. Še bolj konkretno pa se je to izvedelo za primer Urugvaja iz študije, ki jo je o urugvajski KP izvedla Mednarodna ustanova za politične informacije iz Pariza. Iz te študije je razvidno, kako se sučejo dohodki te in drugih KP Latinške Amerike. Uradno obstajajo trije viri dohodkov: članarina, ki je sorazmerna s prejemki posameznika; dohodki funkcionarjev, ki so bili izvoljeni na vladne položaje; ter prostovoljni prispevki ob priložnosti raznih nabirk.

A to je le videz stvari. Resnično je, da večji del celotnih zneskov, ki pridejo v blagajno urugvajske KP, prihajajo iz Moskve. Tak je primer komunističnega dnevnika „El Popular“, katerega letna nabirka „prostovoljnih prispevkov“ naj bi znašala 100.000 dolarjev (!). Ker je malo verjetno, da bi člani ali sopotniki poleg vseh ostalih izdatkov mogli spraviti skupaj še poseben fond za financiranje dnevnika, je razvidno, da je zgoraj omenjena vsota vsakoletni prispevek Moskve tiskovni akciji urugvajskih komunistov. Znesek pa je gotovo še večji, če upoštevamo ogromno število raznih publikacij, ki jih KP kot trojanske konjičke redno pošilja med javnost. Poleg tega je Urugvaj neke vrste podcenter, kjer sprejemajo propagandni material komunističnih držav (zlasti Z.S.S.R., Čehoslovaške in Jugoslavije), ki ne bi mogli direktno priti v druge ameriške države, ter ga od tod razpečavajo, ne da bi vzbudili kakšen sum. Tudi za to opravilo je potreba lepih denarcev.

Ob tem se nam vrine, kot že mnogokrat, pekoče vprašanje: kako je s financami svobode? Poglejmo latinsko-ameriško javnost. Ni take demokratične internacionale, ki bi zmogla takšne milijonske podpore, kot jih daje svojim podružnicam Kominterni. V kolikor ta podpora obstaja, je usmerjena bolj na polje razvoja in socialnega napredka kot pa v propagandne svrhe. Tako mnogo področij svobodnega demokratičnega delovanja ostane prikritih, medtem ko se vsaka komunistična muha avtomatično spremeni v slona, čeprav o kakem učinkovitem socialnem delu KP sploh ni govora, ker je vse delo usmerjeno le v agitacijo.

In v naši skupnosti? Kako stojijo finance naše svobode? Res je, da mnogo rojakov plačuje takoimenovani „kulturni davek“ s tem, da se naroča na naše liste ali podpira razne organizacije. A vendar, koliko smo resnično pripravljene žrtvovati za svobodno slovensko stvar?

Mnogokrat govorimo o potrebi raznih obravnavanj v skupnosti sami, o nujnosti publikacij v tujih jezikih, ki bi pokazale resnični položaj nas in naše domovine. Kolikokrat godrnjamo nad tem, da nam naše ustanove (časopisi, organizacije...) ne nudijo vsega, kar bi nam morali po svojem namenu. Pa se vprašamo, koliko smo pripravljene žrtvovati, da tem ustanovam dodelimo nujno potrebnih denarnih sredstev? Ekonomski položaj naše emigracije je že

ČEŠKOSLOVŠKA V BOJU ZA SVOBODO

ČAS NE CELI RAN TIRANIJE

Nad 1400 izgrednikov je češkoslovaška policija zaprla v Pragi, več stotin v Brnu in po drugih čeških in slovaških mestih. Po uradnih podatkih je bilo pet ljudi mrtvih, dva v Pragi in trije v Brnu, več sto pa je bilo težje ranjenih.

To je bil rezultat tridnevni izgredov in protestov proti sovjetom in obstoječemu satelitskemu komunističnemu režimu v Češkoslovaški ob priložnosti prve obletnice vdora sovjetskih in satelitskih vojaških sil v to državo.

Najhujše protisovjetske demonstracije so se odigrale na trgu sv. Venceslava v Pragi. Husakova vazalska vlada je poslala na ulice stotine tankov in vojaštva, ker policija ni mogla zadrževati navala izgrednikov. Igreddi so se širili po državi v dneh 19., 20. in 21. t. m. ter so kakor na ukaz prenehali v noči od 21. na 22. t. m. Po vsej državi je zavladal popoln red in mir.

Kjub večtedenskim opozorilom češkoslovaške komunistične partije proti izgredom in kljub grožnjam proti izgrednikom, se je po vsej državi napetost stopnjevala, ko se je bližal datum prve obletnice sovjetskega vdora v Češkoslovaško. Nobene grožnje niso mogle zadržati češkoslovaškega prebivalstva, da bi prihitelo na ulice in dalo duška svojim protisovjetskim, in večina tudi protikomunističnim čustvom.

V Moskvi so razvoj budno zasledovali ter sovjetsko časopisje o izgredih sploh ni poročalo. Omenjalo je prvo obletnico vdora varšavskih sil v Češkoslovaško in ga opravičevalo z obrabljeno frazo o „nujnosti zaščite socialističnih pridobitev in delavskega razreda ter mednarodnega komunističnega gibanja“.

V Pragi pa je glasilo češkoslovaške partije Rude Pravo začelo novo gonjo proti bivšemu češkoslovaškemu komunističnemu predsedniku Dubčeku ter drugim njegovim ministrom, ki so bili

lansko leto poskušali po svoje prikrožiti komunizem na češkoslovaškem. Označuje jih za „liberalce“, ki so krivi sedanjega protisovjetskega nastrojenja v državi, „ker niso uničili ultra-reformističnih protirevolucionarnih elementov“, ko so imeli oblast v rokah. Rude Pravo trdi, da so vodje sedanjih protisovjetskih izgredov znani oblastem, predsednik države Oldřih Černík pa je objavil, da bo vlada najstrožje postopala z izgredniki.

Po vsej državi je češkoslovaška komunistična partija začela organizirati delavske „revolucionarne“ svete, na katerih „sprejemajo“ resolucije, v katerih zahtevajo „zatrje reakcionarnih elementov“.

Opazovalci ugotavljajo, da je mogoče napraviti naslednjo bilanco zadnjih dogodkov v Češkoslovaški:

1. Demonstracije so nedvomno dokazale, da Čehi in Slovaki „ostajajo nasprotni sovjetski okupaciji države“, kljub času, ki mineva in ki je navadno ranocelnic tudi narodnih katastrof, in da ostajajo sovražni tudi sedanji vladajoči ekipi v Pragi.

2. Ni dvoma, da si Husak v svojih štirih mesecih vladanja ni mogel pridobiti zaupanja obeh narodov, ker ne samo, da je znova uvajal stalinistične metode v državo, temveč tudi ni znal v zameno za to dobiti od sovjetov ne gospodarske pomoči ne doseči vsaj simboličnega umika sovjetskih oddelkov iz Češkoslovaške.

3. Delavski razred, ki naj bi bil edini zaščiten v komunističnem sistemu, se je izkazal za najbolj nasprotnega, čeprav tega ni mogel pokazati drugače, kakor s pasivnim odporom, ki pa je bil, kakor je bil izveden, povsem načrten in voden iz enega, skritega središča, ki ga tudi komunistični policiji ni bilo mogoče odkriti.

Krči Maočetungovega režima

TUDI ZNANSTVENIKI NISO IZVZETI

Kitajska komunistična vlada je v zadnjih dneh začela napadati „žarišče protimaocičnih uporov“ v petih kitajskih provincah, vključno v Sinkiangju, kjer se nahaja kitajski atomski arzenal. Na tem obmejnem področju je nedavno prišlo do obmejnih incidentov z ZSSR ter menijo, da so te razmere okrepile nasprotnike režima v teh predelih, da so začeli z izgredi. Vodijo jih pristaši bivšega kitajskega vladnega predsednika Liušaočija, ki ga je Maočetung odstavil, ni pa ga mogel pokoriti, ker se mu je tik pred svojim padcem v nemilost izmuznil v notranjost države in od tam nadaljuje boj proti Maočetungu.

Kitajsko komunistično časopisje, med njimi glasilo partije „Ljudski dnevnik“ ter „Rdeča zveza“ in „Dnevnik ljudske osvobodilne vojske“, je istočasno, po naročilu objavilo dolg uvodnik, v katerem piše:

„Še vedno imamo v naši sredi reformirane veleposestnike, bogate kmete, protirevolucionarje, slabe desničarske elemente, reakcionarne buržujske elemente in skupino skritih protirevolucionarjev, ki niso priznali svojega poraza. Izkoristijo katero koli priliko, da sejejo nemir in napadajo proletarijat ter njegove slabosti. Poskušajo sabotirati socialistično imovino, se poslužujejo različnih metod za kvarjenje naših starih in mladih organizacij ter mladine, širijo vražje mišljenje o protirevolucionarnem gospodarstvu, da bi uničili socialistično produkcijo ter poskušajo uporabljati fevdalne verske vražje za oslabitev enotnosti različnih narodnosti.“

dovolj visok, da lahko marsikaj žrtvuemo, če le hočemo.

Zgodovinski razvoj gre svojo pot. Organizirani komunisti prodira vedno v nova področja. Njemu nasproti največkrat stojijo osamljene skupine z gollimi rokami. Tudi mi smo med njimi. Žrtvujemo vendar in dajmo si v roke učinkovitega orožja. Čimprej! Kasneje bo morda prepozno jokati za razlitem mlekom.

V zvezi s tem uvodnikom, ki je bil istočasno objavljen po vsej Kitajski, opazovalci menijo, da bo Maočetung začel izvajati nove čistke tako v partiji kakor v kateri koli drugi organizaciji v državi. Izvzeti ne bodo tudi ne kitajski znanstveniki, kajti pekinški radio je nedavno govoril o „nevarnih vplivih revizionistov med kitajskimi znanstveniki“. Čistke bodo prizadele predvsem atomske strokovnjake, med katerimi da ima veliko pristašev ravno ubegli bivši kitajski predsednik Liušaoči.

Protí Liušaočiju so po vsej državi znova začeli silovito kampanjo ter je kitajska partija privlekla na dan „njevogve grehe iz leta okoli 1930“, ko je baje prijavil Čangkajškovi policiji nekatere svoje komunistične vrstnike, da se jih je znebil v svoji sli po oblasti.

Čez pet tednov bo rdeča Kitajska slavila 20. letnico zavladanja partije v državi ter je v zvezi s tem pekinška radijska postaja končala svoje zadevno poročilo: „Storití moramo še več, da bomo nevtalizirali strup, ki se je razširil zaradi sovjetskega revizionizma med kulturnimi, ideološkimi in znanstvenimi krogi v naši državi.“

V Indiji je bil izvoljen za državnega predsednika 75 letni Venkata Giri, ki ga je s svojim vplivom v indijskem kongresu podprla vladna predsednica Indira Gandhi. Indira Gandhi hoče uvajati v državi nekatere gospodarske reforme, ki imajo socialističen značaj, pa ima v parlamentu hudo opozicijo v svoji lastni stranki. Ta se je tudi delila pri volitvi novega državnega predsednika.

Požig tretje največje arabske mošeje v Jeruzalemu, za kar je osumljen neki Avstralec, je povzročil v arabskem svetu silovito protizraelsko gonjo.

Vzhodnonemški plavalni prvak, 19-letni Axel Mithauer, je preplaval 18 kilometrov široko morsko ožino med nekem vzhodnonemškem otokom, na katerem je taboril, in zahodnonemško obalo v Schleswig-Holstein in zaprosil za azil.

Política internacional de Rumania

El gobierno de Bucarest mantendrá su política de reconocer el derecho de Israel a la existencia y el propio derecho de Rumania a seguir una política exterior independiente, señaló aquí hoy un editorial de „Scinteia“.

El órgano central del Partido Comunista rumano precisó que tal actitud se manifestará „de manera militante“, a pesar de las represalias tomadas contra Bucarest por Sudán, Irak y la República Árabe Unida, con motivo de elevarse al rango de embajada la misión diplomática de Rumania en Israel.

Si bien Rumania se aparta en su política exterior del ortodoxismo soviético, en su política interna aplica con todo rigor la doctrina del comunismo, sin dejar al pueblo rumano la libertad que le corresponde.

Romunska mednarodna politika

Uvodnik v romunskem listu Scinteia, ki je organ romunske komunistične partije, pravi, da bo romunska vlada nadaljevala s svojo politiko priznanja pravice do obstoja izraelske države, pa tudi z zahtevo po pravici, da vodi svobodno svojo lastno zunanjo politiko.

Poudarja tudi, da bodo s to politiko aktivno nadaljevali, čeprav so Sudán, Irak in Egipt podvzeli protikupe, ker so Romuni povišali svoje predstavništvo v Izraelu v poslaništvo.

Čeprav se Romunija oddaljuje v svoji zunanji politiki od sovjetske, vendar pa v svoji notranji politiki še vedno vztraja pri komunizmu, ki ne pusti ljudstvu tiste svobode, ki bi jo moralo imeti.

Integracija svobodne Evrope

KOMUNISTIČNA SLOVENIJA NE SPADA VANJO

„Politika evropske integracije in ta vodena v smislu skupne evropsko-ameriške obrambne politike mora imeti prednost pred katerim koli drugim zunanjepolitičnim programom Zahodne Nemčije“, je izjavil zahodnonemški predsednik Kiesinger.

Zahodnonemški predsednik je mnenja, da tudi tkim. „odprtje na vzhod“ mora biti za Zahodno Nemčijo in za vso Zahodno Evropo drugotnega pomena. Po njegovem mnenju 200 milijonov Amerikancev nima dolžnost v nedogled ščititi 300 milijonov zahodnih Evropejcev. Zahodna Evropa mora prevzeti na svoje rame obrambo svoje zahodne ci-

vilizacije. Da bo to mogla, se mora Zahodna Evropa čim prej tudi politično integrirati, da bo imela „skupno in enotno zunanjo politiko“ in „skupno in enotno obrambo“.

V to integrirano Evropo spadajo samo nekomunistične države ter se meja Zahodne Evrope za sedanje svobodne evropske državničke konča na črti Stettin — Trst. V sled komunističnih režimov, vsiljenih narodom Srednje Evrope, med katere spada tudi slovenski narod, se prepad na gospodarskem, kulturnem in socialnem področju med njimi in zahodnoevropskimi državami vedno večje.

IZ TEDNA V TE DEN

Pri Nazaretu je nova francoska arheološka skupina našla v neki votlini nad 50.000 staro okostje 10 do 13 let starega otroka. Najdba je že sama po sebi arheološko zanimiva, toda to toliko bolj, ker so ugotovili, da je okostje tega otroka prav takšno, kakršno je okostje današnjega človeka. Ker je okostje staro nad 50.000 let, spada v dobo neandertalskega človeka, ki pa ima manj razvito okostje. Zato sedaj ugibajo, če okostje neandertalskega in pekinškega človeka, ki je tudi iz tiste dobe, ni samo

okostje opic, ki so že izumrle, ker si ne morejo drugače razlagati, da bi bil človek v Palestini bolj razvit, kakor njegov sodobnik v Neandertalu ali v Pekingu. Razvojna teorija se spet močno maje.

Tornado Kamila, ki je divjal v severnoameriški državi Missisipi, je bil eden najhujših tornadoev v ameriški zgodovini. Zahteval je nad 1000 smrtnih žrtev ter povzročil nad 300 milijonov dolarjev škode.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Sindikati, sindikati

Pretekli teden, ko je argentinska javnost slavila uspehe argentinskih avtomobilistov v Belgiji in pulho zmago nogometne ekipe v Buenos Airesu, so sindikalisti, ne oziraje se na ljudsko razpoloženje, napovedali splošno stavko za sredo 27. t. m. V trenutku, ko pišemo to poročilo (torek 26. zvečer), vse kaže, da bo stavka izvedena, čeprav jo je določen del gremijev odklonil in jo vlada proglasila za neustavno. Tudi ni nič pomagalo, da je vlada razglasila sklicanje mešanih svetov (paritarias), kjer naj bi predstavniki delavcev in delodajalcev skupaj preučili ukrepe glede delavskih pogodb, plač, urnikov itd.

Nekateri opazovalci sploh menijo, da je bila stavka potrjena ravno zaradi teh zborov, češ da hočejo delavci pokazati svoje nezadovoljstvo do vladne ekonomske in socialne politike, še preden bodo s podjetniki sedli za debatno mizo. Sploh je z delavske strani čutili neko pričakovanje in sindikalisti hočejo vztrajati na maksimalnih zahtevah, preden pride čas resnih pogovorov.

Že stara zahteva sindikalistov je povišica plač v višini 40%. Okoli te točke se v veliki meri suče sedanje rovarjenje. V to pa stopijo razni odenki. Tako se govori, da so nekateri podjetniki pripravljene sprejeti povišico do 9% ne da bi v odgovor povišali cene. Nekatera področja industrije, zlasti avtomotorska, so pripravljena zvišati plače do 30% pod pogojem, da bi smele del tega prenesti

na cene. Drugi sektorji, kot npr. tekstil, pa trdno vztraja, naj bi povišica ne pressegla 8% sedanjih plač, ker sicer ne bi mogli izpolniti pogojev ne da bi cene občutno zvišali, kar bi seveda povzročilo novo inflacijo, ki se je boje vsi: vlada, podjetniki in delavci.

Vladni delegat pri CGT, Valentín Suárez, je tako med dvema ognjenima čas teče, ne da bi bil dosegel občuten popust pri sindikalni ostrosti. Niti ni mogel preprečiti stavke, pa naj bo rezultat te tak ali drugačen. Skuša doseči pristaneke sindikatov k vladni politiki, od vlade pa čim več ukrepov v prid delavstvu, najsibo povišanje plač ali zboljšanje delavskih pogojev.

V tako ozračje se bo sprožila stavka v sredo. Vlada, ki jo je proglasila za neustavno, je zagotovila svobodo dela in izjavila, da bo storila vse, da bodo tudi delavci lahko prišli do svojih delovnih mest, torej, da bodo prevozna sredstva bolj ali manj redno delovala. A uspeh stavke, kakor dobro vemo vsi živeči v Argentini, ne zavisi od vladnih dekretov ali zagotovil, marveč od sindikatov, ki bodo kljub napovedi vseeno šli na delo.

Stavka v tem momentu ni pozitivna za nikogar. Delavce spravlja ob zasluzek, ustavlja nujno potrebno proizvodnjo ter kviri pogovore med vlado in delavci, vendar je upati, da bo to stanje dobilo lepši obraz, ko se bodo sestali napovedani mešani odbori. Vse v znaku „socialne dobe“.

Deseti Slovenski dan v Kanadi

„MANIFESTACIJA ZVESTOBE IN PRAZNIK ZAHVALE“

„Slovenski dan je manifestacija zvestobe Bogu in svojemu rodu, praznik živega delavnega slovenstva, praznik zahvale vsem, ki vzdržujejo slovensko življenje: duhovnikom, učiteljem, materam, očetom, igralcem, telovadcem in vsem kulturno-prosvetnim delavcem; da bi se nikoli v narodnem poslu ne navečali. Kaj danes vsak dober Slovenec hoče in želi: 'Prost, ko je bil oče, naprej naj bo Slovencev dom, naj zdrobe njih roke si spono, ki jim še teže!'“ (Iz govora predsednika NO dr. M. Kreka)

Že deseti je Društvo Slovencev „Baraga“ skupno s STZ povabilo Slovence na praznovanje Slovenskega dne. Prvotno je bila za ta praznik določena zadnja nedelja v juliju. Zaradi dežja so bile slavnosti preložene na drugo nedeljo v avgustu in za plačilo v vztrajnosti je Bog priredil, da poplačal s krasnim vremenom. Odziv je bil kljub spremembi datuma odličan. Ni dvoma, da je bil X. slovenski dan največja kulturno-narodna prireditev Slovencev v Kanadi, tako po številu udeležencev, po programu in po zastopnikih slovenskih naselbin iz Clevelanda, Ohio, Windsorja, Londona, Sudburija, Midlanda, Orillie, Montreala, Hamiltona in še iz drugih krajev. Zajel je vse sloje slovenskih ljudi, različne naselejenke, različnih prepričanj in iz različnih organizacij. Slovenska zaveza in krščansko prepričanje, to dvoje je izravnavalo vse razlike pod svobodnim kanadskim nebom na lepem koščku slovenske zemlje, na slovenskem letovišču.

Ob 120 letnici smrti pesnika Prešerna

X. slovenski dan je bil posvečen pesniku dr. Francetu Prešernu ob 120 letnici njegove smrti. Prešernova borba za slovensko zavezo, za slovensko besedo, za ljubezen in svobodo je po 120 letih slovenskemu rodu, kjer koli živi, poudarila pri delu v istih smereh, zato je bilo primerno, da so Slovenci vsaj en dan stopili okoli njega in okoli njegovih idealov.

Častni gostje

Federalno vlado je zastopal Mr. Hyland Chappell M. P. Navzoč je bil voditelj svobodnih Slovencev, predsednik NO dr. Miha Krek. Pokrajinska vlada je določila ministra J. Yaremka, ki je prišel na slovensko letovišče, ko je deževalo, 27. julija. Za 10. avgust pa je poslal pismene pozdrave. Upravo torontske metropole je zastopal kontrolor F. J. Beavis z gospo soprogo. Od slovenske duhovščine je bil župnik g. J. Kopač C.M., ki je zjutraj maševal in imel izredno pomemben verski govor. Slovence iz Windsorja, Ont., je zastopal dr. Stane Bah, predsednik društva „Zvon“. Iz Sudburija je pripeljal svojo skupino g. J. Mikolič. Iz Woostocka, Ont., je prišel g. inž. B. Golob. Uradno so bile navzoče slovenske organizacije iz Toronta, in sicer: Za STZ g. inž. F. Grmek z gospo, društvo Slovencev Baraga je predstavljala g. Ivan Marn, ki je nosil levo težo priprav za X. slovenski dan. Navzoči so bili še: predsednik H. in P. slovenskih župnij g. P. Markeš, zastopnik H. in P. Janeza E. Kreka g. Jože Mihevc, predsednik društva SPB g. Lojze Ponikvar;

tudi predsednik borčevskega društva Tabor, g. S. Pleško je bil med povabljenimi; dr. P. Klopčič, predsednik društva Slovenski dom; vodja plesne skupine „Nagelj“, g. C. Soršak.

Program:

Program je obsegal 12 točk in je trajal nekoliko manj kot tri ure. Vodil ga je g. Feliks Sebanc. Takoj po drugi uri popoldne ga je začel s pozdravom vsem udeležencem. Sledili sta kanadska in slovenska himna. Nato je napovedovalec predstavil predstavnike oblasti. Vsak izmed njih je izrekel topel pozdrav in dobro besedo za Slovence. Nato je imel krasen nagovor predsednik NO za Slovenijo g. dr. Miha Krek. Sledil je nastop pevskega zbora „Vrba“, ki je pod vodstvom g. N. Križmana zapel: „Eno samo tiho rožo“ in Prešernovo „Zdravljico“. Pevskemu zboru je sledila

PREDSEDNIK VLADE P. E. TRUDEAU POZDRAVLJA SLOVENSKI DAN

Mr. Joseph Brousek je na X. slovenskem dnevu prebral pozdravno pismo predsednika kanadske vlade:

„Pozdrave vsem, ki se bodo udeležili desetega slovenskega dne v Kanadi. V tej deželi je različnost pravilo, ne pa izenačenost. Več kakor sto različnih kultur daje naši družbi svojo slikovitost in življenjsko moč, zato ta družba s ponosom časti tiste običaje in tradicije, ki jih te kulture predstavljajo.“

Slovenci so doprinesli važen delež kanadskemu državnemu življenju. Pošiljam svoje najboljše želje, da bi veselo praznovali v Torontu. Vaš P. E. Trudeau.“

O GROZA: osem duhovnikov in sto sovražnih listov

Delavci, ki hodijo iz Jugoslavije v Zpadno Evropo na delo, so za Jugoslavijo predvsem zanimivi iz ekonomskega vprašanja. Njihov zaslužek je lep doprinos tujih deviz jugoslovanskim financam. Drugače pa jugoslovanske oblasti ne kažejo posebnega zanimanja za te ljudi, ugotavlja Jak Koprivc v ljubljanskem Delu 30. julija in pravi, da je na tem področju tolikšna neorganiziranost, da niti ne vedo, koliko ljudi iz Jugoslavije je zaposlenih na tujem. Dobesedeno pravi: „Še pred kratkim so tako eni navajali številko 200.000, drugi pa skoro 400 tisoč delavcev. Še mnogo bolj ne-

plesna skupina v narodnih nošah iz Sudburija, ki je pod vodstvom g. J. Mikoliča zaplesala štiri plesne. Ploskanje je pristržno pozdravljalo rojake iz severa. Ko so oni zapustili oder, je stopil pred mikrofona g. P. Dubicki, ki je pozdravil X. slovenski dan v imenu poljske skupine. S seboj je pripeljal plesni ansambel „Beli orel“, ki je izvajal tri plesne in žel navdušeno odobravanje. Plesalci so v slikovitih nošah zapuščali oder, ko so se od druge strani začela približevati slovenska dekleta v belih, modrih in rdečih oblekah. Iz ljudstva je prišel „pesnik Prešeren“, se približal deklicam in ena mu je položila na glavo lovorjev venec. Nato je „pesnik“ (g. O. Mauser) deklamiral prvi sonet iz sonetnega venca. Zbor 15 deklet pa mu je odgovoril z zborni deklamacijo „Magistrale“. Bil je učinkovito lep prizor, ki ga je našteval in pripravil g. S. Brunšek. Temu prizoru je sledil slavnostni govor, ki ga je imel g. Peter Markeš. Po govoru so nastopili mladi godci, dva Križmanova in dva Pahuljetova fanta. Deseta točka je bila nastop telovadne Zveze pod vodstvom ge. in g. Grmek. Po telovadbi je znova nastopila plesna skupina „Beli orel“ z dvema točkama. Kot pušlje vsemu programu pa je bil ples dveh skupin mladih deklic iz folklorne skupine Nagelj, ki jo vodi g. C. Soršak. Bil je pristržen zaključek.

Zastopnik federalne vlade, Mr. H. G. Chappell M. P. pa je prinesel sledeči pozdrav:

„Veseli me, da me boš zastopal na X. slovenskem dnevu, ko se bodo Slovenci v Kanadi spominjali svojega velikega pesnika dr. Franceta Prešerna.“

Tisti, ki so prišli iz daljnih dežel, še vedno bogatijo kanadsko kulturo in narodno življenje, ker so prinesli s seboj umetnostno dediščino in tradicijo. Ko Slovenci v Kanadi častijo spomin tega velikega pesnika, s tem izpričujejo, da so te kulture vrednote postale njihova last. Izročim jim moje lepe pozdrave, P. E. Trudeau, Predsednik vlade.“ V Ottawi, dne 25. julija 1969.

znani in dvomljivi pa so podatki o kadrovske strukturi ljudi, ki so začasno zaposlenih v drugih državah.“ Jak Koprivc se tudi pritožuje, da je premalo jugoslovanskih konzulatov in da je glede ustanavljanja novih ostalo samo pri besedah. Nato pa prestrašeno ugotovi: „Ko smo tako vso stvar po nekajkrat natančno zaznavali, je recimo, cerkev na hitro samo v eno zahodnonemško mesto „izvozila“ 8 duhovnikov z nalogo, da skrbe za jugoslovanske delavce... Cerkev in sovražne emigrantske skupine na zahodu so zasule naše ljudi s preko sto različnimi listi...“

„Ampak stvar je taka, da pridejo pametni ljudje zmerom prezgodaj, zakaj če bi prezgodaj ne prišli, bi ne bili več tako pametni. Usodno uro spoznati, kadar bije, ni umetnost; ampak, slutiti jo prej, to je umetnost!“

Ivan Cankar, Martin Kačur I, 2.

V edini srbohrvatski šoli v Sloveniji primanjkuje učencev

Precej ostra in dolga časopisna polemika se je razvila v zadnjih tednih o šolanju srbskih in hrvatskih otrok na osemletki Prežihov Voranc v Ljubljani. Ta šola je bila ustanovljena v šolskem letu 1952/53 s poukom v srbohrvaščini. V prvi razred se je takrat vpisalo 17 učencev. Dopsnik beogradske Politike v Ljubljani Dušan Dimitrijevič pa je 17. junija v Politiki objavil članek, v katerem kaže na nevarnost, da bo ta edina šola v Sloveniji v kateri se poučuje v srbohrvaščini, ukinjena ali vsaj njen prvi razred. Tako naj bi bila po mnenju dopisnika otrokom staršev, ki so večinoma častniki iz krajev zunaj Slovenije, vzeta možnost šolanja v materinščini. Dopisnik tudi navaja, da je bilo v šolskem letu 1966/67 v Beogradu v šoli kjer poučujejo v slovenščini samo po nekaj učencev v vsakem razredu, pa nihče ne pomišlja, da bi šolo ukinili. Tudi očita dopisnik, da je bila ljubljanska osemletka z srbohrvaškim učnim jezikom že večkrat preseljena, češ da zanjo ni prostora.

Na ta članek beogradske Politike je odgovoril najprej v ljubljanskem Delu 15. julija ravnatelj šole Prežihov Voranc g. Rudi Bajželj, ki zavrača posamezne ugotovitve Dimitrijeviča in pravi v uvodu: „Dimitrijevič navaja več netočnosti in se sklicuje na razmere v slovenskih šolah v drugih republikah, čeprav teh šol pravzaprav ni.“ Nato nadaljuje ravnatelj Bajželj: „Res je, da vsi Srbi in Hrvatje, ki žive v Ljubljani, ne vpisujejo svojih otrok v srbohrvaško šolo. Nekateri zaradi oddaljenosti, drugi zato, ker nameravajo trajno ostati v Ljubljani in se jim zdi šolanje v homogenih slovenskih oddelkih v svojem šolskem okolju normalno. Zato so tudi mnenja o potrebnosti takih posebnih oddelkov v bratskih republikah zelo različna in nihajo med dvema skrajnostima. Eno skrajnost predstavljajo tisti, ki menijo, da mora imeti prav vsak otrok v vsaki republiki možnost šolanja v materinem jeziku, drugi ekstrem pa zastopajo tisti, ki mislijo, da so taki posebni oddelki sploh nepotrebni. Taka in podobna razmišljanja so verjetno vodila do tega, da v tako velikih centrih, kot npr. Zagreb, in Reka, kjer živi mnogo Slovencev, slovenskih šol sploh ni in da celo v Beogradu, ki ga navaja pisec omenjenega članka za nekaj vzor, obstaja samo en slovenski oddelek in to kombinirani oddelek 1.—4. razreda (letos skupno 10 učencev!) v katerem poučuje že nad 10 let slovenska učiteljica Ida Martinovič. Priznati moramo, da je za naše glavno mesto kjer živi toliko Slovencev, taka šola res samo simbolična.“

Ravnatelj prof. Rudi Bajželj ugotavlja dalje, da je bilo letos na šoli Prežihov

Voranc 11 srbohrvatskih razredov in sicer po en oddelek od 1. do 5. razreda in po dve paralelki od 6. do 8. razreda. Dalje ugotavlja rav. Bajželj, da je pa res, da „se število učencev v vseh nižjih razredih niža in je vsako leto večji problem, zlasti prvega razreda.“

Ostro je odgovorila Dimitrijeviču v Delu z dne 30. julija učiteljica Bonka Drenovec, kjer zavrača očitek, da bi se šola selila zaradi zastopavanja ampak je bilo to zaradi iskanja boljših prostorov in zaradi reorganizacije šole. Nihče ni nikdar trdil, da je obstoj 1. razreda ogrožen, — pravi Drenovec — ampak, ugotavlja, da velja za vso Slovenijo predpis, da mora imeti samostojni oddelek najmanj 16 učencev in če predpisana norma ni izpolnjena, se odpre kombiniran oddelek.“

Iz vse polemike izhaja, da je do neke mere res v nevarnosti 1. razred osemletke s srbohrvaškim poukom. Toda ne da se ukine, ampak da postane kombiniran razred, če se ne bo vpisalo vanj vsaj 16 otrok srbskih ali hrvaških staršev. Dimitrijevič, ki je učitelj Drenovecovi ponovno odgovoril, tega ni mogel ovreči.

DELAVEC kot izvozno blago — devize za državo

Na podlagi jugoslovansko-nemškega bančnega dogovora so Jugoslavlani, ki so začasno zaposleni v Zahodni Nemčiji, samo v šestih mesecih naložili na hranilne knjižice 3,7 milijona mark.

Po sporazumu med jugoslovansko banko za zunanjo trgovino in splošno-gospodarsko banko iz Zahodne Nemčije, vlagajo jugoslovanski delavci prihranke na posebne knjižice, s katerimi lahko dvignejo denar tako v zahodni Nemčiji kot v Jugoslaviji. Lastnik take knjižice lahko dobi v Jugoslaviji dinarje, marko ali zaželeno tujo valuto ali pa lahko kupi blago za devize. Razen tega gredo vlagateljem obresti, ki so večje od običajnih obresti v Nemčiji. Pričakujejo, da bo takih varčevalcev čedalje več, saj je v Zahodni Nemčiji zdaj nad 225.000 jug. državljanov; obe banki pa si prizadevata z obsežno propagandno akcijo pritegniti nove interese.

Zanimiv je podatek, da je povprečna hranilna vloga jug. delavcev večja od povprečne vloge zahodnonemških varčevalcev. V Jugobanki so prepričani, da bo tak sistem varčevanja pritegnil čedalje več ljudi in bo postal pomemben faktor v jugoslovanskih deviznih dohodkih.

Zato se skušajo podobno dogovoriti z bankami Švice in Avstrije, kjer dela veliko delavcev iz Jugoslavije.

LJUBO SIRC

KAVČIČ : RIBIČIČ

Tita je razvoj na pomlad 1968 globoko vznemirjal. Znašel se je v dilemi, hujši od one za časa madžarske revolucije 1956. Če bi češkoslovaška ostala neodvisna, bi sposobni in svobodoljubni Čehi in Slovaki skoroda prehiteli Titovo Jugoslavijo v liberalizaciji in bi obnovili svobodno družbo, ki bi jo morda nazivali „socialistično“, toda dejansko bi bila predvsem svobodna. To pa Titu ni šlo v račun, tako da je ob priliki svojega obiska v Pragi pred samo sovjetsko invazijo predaval Čehom in Slovakom o potrebi ohranitve vodilne vloge Partije in čistosti marksizma-leninizma namesto da bi jih podprl proti Sovjetom, kar je seveda češkoslovaško javnost globoko razočaralo. (Primerjaj Corriere della Sera od 12. 8. 1968.) V nekem pogledu je Titu odleglo, ko je bilo konec češkoslovaškega poizkusa. Zato je tudi tako počasi reagiral na napad na češkoslovaško, ker sicer ni tako počasen, kadar so v vprašanju obsodbe. (Primerjaj „Too little, too late from Tito“ v Sunday Timesu od 25. 8. 1968.) Seveda ni bila tudi za Tita sovjetska intervencija v češkoslovaški ugodna; obstajala je nevarnost, da bi hoteli dobiti Sovjeti tudi direktno kontrolo nad Jugoslavijo. Toda nevarnost je Tito srečno prebrodil, delno s pomočjo Američanov, ki so tedaj poslali v Beograd svojega Katzenbacha. Kaže, da zdaj Sovjeti zaključujejo, da sam Tito ni nevaren za vodilno vlogo Partije, ampak si jo tudi sam želi, pa mu zato ponujajo sodelovanje. (Glej

Times od 24. 6. 1969) Po drugi strani se Tito pripravlja, da bo prostovoljno odigral vlogo Husaka, toda ne v smislu podreditve Sovjetom ampak v smislu krotitve sil, ki žele „liberalizacijo“ spremeniti resnično in plodno svobodo in bi hoteli iz Jugoslavije moderno pluralistično državo, katere napredek ne bi preprečevala okorna ideologija.

Že nekaj let dela Tito na tem, kako bi ponovno okrepil položaj Partije. Iz tega razloga je razbil vodstvo policije in vojske, dveh političnih sil poleg Partije. Ko je odžagal Rankoviča, je Tito postal „liberal“, a zdaj kaže, kot bomo videli pozneje v tem članku, da nima Tito ničesar proti metodam tajne policije, dokler jo popolnoma kontrolira Partija. Titova propaganda je pravtako prikazala Rankoviča kot sovjetskega človeka, dasi je zelo malo verjetno, da bi bil Rankovič navdušen za povečanje sovjetskega vpliva v Jugoslaviji, saj je prav on odigral glavno vlogo ob preganjanju kominformovcev, Ranković je gotovo komunistični reaktor, toda Tito verjetno ni dosti manj konservativen od njega.

Pri razbijanju policije je Titu pomagala vojska pod Gošnjakom. Vendar sta vojska in Gošnjak Tita ovirala kot preveč neodvisna od Partije, pa ju je zato tudi oklestil. General Gošnjak in Hamović sta bila od jeseni 1968 v hišnem zaporu in končno odstavljena. Tako Gošnjaku kot ostalim vodilnim generalom je Titova propaganda očitala, da so zanemarjali obrambo proti Sovjetski zve-

zi in pripravili samo vojaško obrambo proti Zapadu. To pa zveni dokaj naivno, ker je Tito vedno držal svojo roko nad vojsko in se je posebej zanimal za njene posle. Tako generali niso mogli pripravljati obrambo in razporeditev trup, s čemer se Tito ne bi strinjal ali pa tako obrambo celo zahteval. Prav Tito je zadnje čase neprestano govoril o ameriškem imperializmu in agresivnosti v Sredozemlju in o tem, kako proti Jugoslaviji nevarnost od strani Zapada, dočim je povsem prezrl nevarnost sovjetskega imperializma. Odlikovanje Gošnjaka v juniju 1969 pravtako kaže, da ni šlo za kakšno resnično pogreško.

Niti Ranković niti Gošnjak nista bila nevarna samemu Titu, predvsem to ni bil Gošnjak, ki je bil ves čas Titov najzvestejši tovariš pomočnik. Prav on ga je podpiral pri odstranitvi Rankoviča. Toda eden kot drugi je mogel postati nevaren po Titovi smrti človeku, katerega je Tito očitno izbral za svojega naslednika, namreč partijskemu ideologu Edvardu Kardelju. Zato sta tudi morala biti odstranjena.

Kaže, da želi Tito osredotočiti oblast spet v Partiji pod Kardeljevo kontrolo. Zato želi zaustaviti razpadanje komunistične ideologije in nadaljnjo decentralizacijo v smeri konfederacije. Vse kar je bilo treba storiti, da se preoreči to dvoje, je izvedel na devetem kongresu. Zdi se, da je pripravljen uporabiti tudi silo, da se izpelje tisto, kar je zamislil.

Kavčičeva odklonitev

Na devetem kongresu sta Tito in Kardelj najprej ponudila mesto izvr-

šilca svojih namer Stanetu Kavčiču, sedanjemu predsedniku Izvršnega sveta Slovenije. Toda Kavčič je to odklonil. Namesto njega je prevzel „dolžnost“ Mitja Ribičič. Tako sta postala dva Slovence nosilca dveh nasprotnih pravcev v Zvezi komunistov Jugoslavije. Zato se mi zdi zanimivo raziskati, v katerih pogledih se ta dvojica razlikuje.

Stane Kavčič je po izvoru tekstilni delavec. Bil je v SKOJU in v Partiji že pred vojno in na visokih partijskih položajih pozneje. Bil je tudi predsednik sindikatov v Sloveniji. Torej proletarec in komunist, toda o njem ni znanega nič čudovitega. Ribičič je, po drugi strani malomeščanski otrok — oče mu je bil učitelj in pisal je pesmi za mladino. Mitja je bil Sokol in je kot tak vstopil v Osvobodilno fronto slovenskega naroda. Kmalu je spoznal, da revolucija odkriva nepričakovane perspektive za njegova patološka nagnjenja. Že za časa vojne se je odlikoval po svoji okrutnosti, tako da je bil po umoru nedolžnih partizanov pod njegovim poveljstvom celo izključen iz Partije. Kljub temu pa ga je leto 1945 našlo v vrstah najbolj zanesljivih oznaških teroristov. Sodeloval je pri pokoljih vrtnjenih slovenskih domobrancev, pozneje pa se je kot ožnovski polkovnik specializiral v organiziranju procesov z izmišljenimi obtožbami. Bil je slovenski sekretar za notranje zadeve in predsednik skupščinskih odborov za notranje zadeve vse do leta 1960, študiral je pravo, ki pa ga ni nikoli končal. Ekonomska politika ga je 24. marca 1969 imenovala kot „politizara bez uže specialnosti.“ Dejansko

je Ribičič ozovec, ki ni nikoli delal nič drugega kot teroriziral in preganjal ljudi.

V teku poslednjih 25 let se Ribičič ni ničesar naučil; ostal je stari policist. Medtem pa je Kavčič gledal svet z odprtimi očmi in danes razumno piše in govori. Da bi opazili razliko teh dveh ljudi, je treba, samo prebrati članke, ki jih je eden kot drugi napisal za ljubljansko revijo „Teorija in praksa“, Kavčič v februarju 1968, Ribičič pa v marcu 1968 in 1969.

Ribičičevo pisanje je polno oguljenih fraz: „resnični interesi naroda in delovnih ljudi“, „nadvrednost“, „delavska avantgarda“, „vodilna vloga delovnega človeka na vseh področjih“, „znanstvena metoda, ki odkriva družbeno zakonitost“ itd. Ribičič poudarja „vodilno vlogo delavskega razreda v narodu“, medtem ko Kavčič napada „sektaško razredno stališče“. V Kavčičevem članku sploh ni Ribičičevih praznih fraz, katerim se zdaj v Jugoslaviji vsi smejijo.

Toda Kavčič zna inteligentno pisati o gospodarskih vprašanjih, ki so, po besedah „Ekonomske politike“, zavzemala v političnih zamislih Mitje Ribičiča gotovo najmanj prostora.“ Celotno izjavah, potem ko je postal predsednik vlade, Ribičič ne govori o stvarnih ekonomskih problemih ampak se bavi s „politično oceno gospodarskega razvoja.“ Na plan gleda „s političnega vidika“ (Borba, 1. 6. 1969), medtem ko noče Kavčič sploh več govoriti o planu, ker je bilo v imenu tega ideološkega termina napravljenih toliko napak; zato uporablja besedo program.

BLED.— V vili Bled je bila v soboto, 26. julija, odprta razstava slikarskih del pripadnikov hlebinske šole iz zbirke Svet nainnih zagrebških novinarja Gerharda Lediča ter razstava del slovenskih samorastnikov — kot se tokrat prvič predstavljajo pod skupnim imenom slovenski slikarji avtodidakti. Odlični hrvaški del zastopajo imena: Lacković, Josip Kovačić, Ivan Generalić, Večenaj, Štefanek, Mehkek, Gaži, Popec, Dolovski, Mijo Kovačić, Grgec, Koprčanec, Mirko Horvat ml., med Slovenci pa nastopajo Tisnikar, ki so mu razstavljalci določili poseben prostor, Plemelj, Konrad in Jože Peternel, Magyar, Jaki, Repnik in Sedej.

NOVO MESTO.— V gledališki sezoni 1968-69 so si Novomeščani lahko ogledali devet gledaliških predstav, s katerimi so gostovali gledališniki iz Celja in Ljubljane (Mestno gledališče ljubljansko), dve predstavi pa so nastudirali domači igralci (Oder mladih in dramska sekcija delavskega prosvetnega društva Dušan Jereb iz Novega Mesta). V kratkem bo zavod razpisal abonma za gledališko sezono 1969-70. V pretekli gledališki sezoni so si Novomeščani ogledali naslednja dramska dela: Mira Mihelič — Dan žena, Tone Partljič — Ribe na plitvini, Rolf Hochhuth — Vojaki, George Farquhar — Častnik za novačenje, Neil Simon — Zares čuden par, Alan Ayckbourn — Polovične renice (vse Mestno gledališče ljubljansko), celjsko gledališče je nastopilo s Desetim bratom, domači igralci pa so se predstavili z uprizoritvijo Plinske luči in Razvaline življenja.

LJUBNO.— Tradicionalnega 9. flosarskega bala na Ljubnem, ki se je začel 8. avgusta, se je udeležilo več tisoč ljudi. Na predvečer so ljubenski flosarji pripravili spored starih pesmi in napevov. Vmes so občinstvu pripovedovali stare zgodbe, ki so jih nabrali med svojimi neštetimi potni s flosi od Luč do Črnega morja. Najstarejši živeči flosar je 78 letni Albin Juvan, doma iz Ljubnega, ki je skoraj 50 let gonil veslo od Luč do Požarevca. Ob tej priliki so mu dali posebno nagrado.

LJUBLJANA.— Strokovna komisija 15. mednarodnega vinskega sejma v Ljubljani je 1. avgusta objavila uradne rezultate ocenjevanja 899 vzorcev sortnih vin iz 15 držav — Avstralije, Avstrije, Češkoslovaške, Francije, Grčije, Italije, Jugoslavije, Nemške demokratične republike, Nove Zelandije, Portugalske, Španije, Švice, Turčije, ZDA in ZR Nemčije. Z zlato medaljo so nagradili 256 vzorcev, s srebrno 557, pisмено priznanje pa je dobilo 36 vrst vin. Največ zlatih medalj, in sicer kar 83, so dobila vina iz ZR Nemčije. Jugoslavija je dobila 53 visokih priznanj, Avstrija 40 itd. Najvišje priznanje tradicionalnega ljubljanskega vinskega sejma

„šampion 69“ je dobilo šest vin izmed dobitnikov zlatih medalj za kvaliteto. Zanimivo je, da je naziv „šampiona 1969“ ljubljanskega vinskega sejma osvojilo tudi vino iz prejšnjega stoletja. To je „Lágrima deliciosa“, izdelana v Španiji leta 1885; proizvajalec je Wine Exporters Scholtz-Hermanos, S. A. don Christian 11 iz Málaga. „Slovenija vino“ iz Ljubljane je bilo nagrajeno za zeleni silvanec iz leta 1948, samostojni obrat „Slovenija vina“ Jeruzalem-Ormož za beli burgundec iz leta 1958 in „Vinag Slovenija vino“, obrat Maribor, za ritoznojčana iz leta 1958. Vsa nagrajena in nenagrajena vina z letošnjega sejma so na razpolago obiskovalcem v prostorih za degustacijo te tradicionalne prireditve na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani od 29. avg. do 7. sept.

RADENCI.— Na zadnjem posvetu v Radencih v mesecu juliju so se zavzeli za pospešitev priprav za regulacijo ščavinske doline, za katero so osnovna ekonomska izhodišča že izdelana. Na posvetu so bili prisotni predstavnik republiškega izvršnega sveta, predsednika radgorske in ljutomerske občine, nekateri poslanci in predstavniki Vodne skupnosti Drava-Mura-Maribor. Vsi so bili enotni v tem, da je regulacija nujna, ker gre za okoli 20.000 hektarov zemljišč, ki so sedaj pogosto pod vodo. V ščavinski dolini živi od kmetijstva predvsem pa od živinoreje okoli 20.000 ljudi. Za osnovno regulacijo in hidromelioracijo bodo potrebovali najmanj 70 milijonov Ndinarjev! V celoti bo potrebno izkopati okoli 160 km kanalov in raznih odtočnih jarkov in zgraditi več kot 100 mostov in drugih cestnih objektov.

MURSKA SOBOTA.— Kmetijski obrat KIK Podmurnka v Rakičnu je moral začasnó „usklađiti“ okoli 100 vagonov pšenice na prostem ob cesti, ker zagrebško podjetje Poljoopskrba oziroma izvajalec gradbenih del podjetja Brača Kavurič ni pravočasno uredilo nove sušilnice. Po pogodbi z izvajalcem bi morala biti velika sušilnica nared že koncem junija, vendar so se dela kljub številnim posredovanjem zavlekla in je sedaj ogrožen večji del pridelka pšenice. Tako ves pridelek pšenice obrata vedri na prostem ob cesti, kjer je prepuščen na milo vremenu.

Umrli so. V Ljubljani: Pavla Kariž r. Smerkolj, Pavla Strnad r. Trpin, Jože Stare, Terezija Kutnar r. Kramberger, Ivan Pavlin, dežnikarski mojster, Zlato Valentič, Francka Koritnik r. Pečar, Jožefa Karič r. Šloser (82 l.), Anton Sluga, up., Marija Nemanč r. Benčina, Peter Zorman, žel. up., Jože Zupančič, nekdanji glavni urednik Slovenskega naroda, Rudi Gaber, Maks Bambič, žel. up., Jožica Primožič r. Babič, Marija Volhar r. Zalaznik (78), dr. Jože Pretnar, gen. tajnik zbornice TOI v p., Vekoslava Prašnikar r. Kernc (91).

Ob 20-letnici slovenskega šolstva v Argentini

Zedinjena Slovenija je v sklopu proslav 20-letnice slovenskega šolstva v Argentini priredila zakusko v počastitev vseh učnih moči, ki so, ali še sodelujejo v naših osnovnih in srednješolskih tečajih, v petek, 15. avgusta, v večliki dvorani Slovenske hiše.

Te proslave se je udeležilo lepo število povabljenih članov učiteljskega in profesorskega zbora, kakor tudi staršev otrok in dijakov. Proslavo je začel kulturni referent društva arh. Jure Vombegar, ki je poudaril, da je Zedinjena Slovenija že dolgo vrsto let organizatorica in pokroviteljica slovenskih šolskih tečajev in kot taka bi rada izrekla besedo zahvale požrtvovalnim in idealnim učnim močem ter jih javno, čeprav skromno, počastila.

Nato je predsednik Zedinjene Slovenije g. Božo Stariha podal kratko zgodovino slovenskega šolstva v Argentini. Med prvimi organizatorji je imenoval msgr. Antona Oreharja, prva učiteljica je bila ga. Marija Geržiničeva. Organiziran razmah šolstva po Velikem Buenos Airesu je bilo delo pokojnega učitelja Martina Mizerita in nadzornika Aleksandra Majhna, ki že vrsto let neutrudno sodeluje pri organiziranju, vodi in usmerja. Posebna zahvala pa gre tudi voditeljem tečajev gospod Batageljevi, Holosonovi, Janovi, gospodičnam Klanj-

škovi, Kovačevi, Markeževi, Božnarjevi ter gospodom Vitrihu in Pircu. Prav tako je zaslužno delo ustanovitelja in vodje srednješolskega tečaja g. Marka Kremžarja ter profesorjev.

Zatem je predsednik Zveze krajevnih šolskih svetov, g. Rajmund Kinkelj pokazal vso veličino požrtvovalnega in nesebičnega dela učiteljev pri slovenski vzgoji otrok, pri učenju materinega jezika in poznavanju domovine staršev.

V imenu vseh mater pa je ga. Marija Eiletzeva izrekla iskrene in občutene besede zahvale vsem vzgojiteljem.

V spomin na to proslavo sta predsednik in kulturni referent Zedinjene Slovenije razdelila vsem učiteljem, katehetom in profesorjem za to priliko izdelan spominski list, opremljen z lesorezom ge. Bare Remčeve, s katerim „Zedinjena Slovenija izraža ob 20-letnici slovenskega šolstva v Argentini svojemu sodelavcu največje priznanje in hvaležnost za požrtvovalni, nesebični skupni napor, da bi mladi rod Slovencev, rojen v Argentini, vzljubil in govoril jezik svojih staršev, spoznal kraj in zgodovino njihove domovine, bil ponosen na duhovno bogati slovenski narod, iz katerega urojene svojskosti naj mu gre od prve abecede pa vse do kozmičnih učenosti najbolj preproste, najbolj vredna pot: Slovenija in Bog! J. V.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Dr. Jože Bernik iz Severne Amerike se je na poslovnem potovanju mudil par dni tudi v Buenos Airesu. V sredo, 27. t. m. je pred odhodom na letališče, da nadaljuje svojo poslovno pot, telefoniral v uredništvo Svobodne Slovenije, da pošilja pozdrave vsem prijateljem in znancem v Argentini. Nameraval se je osebnó sestati z njimi, pa mu zaradi zaposlenosti in kratko odmerjenega časa ni bilo mogoče.

MENDOZA

Osebnice

V družino g. inž. agr. Marka Bajuka (ml.) in njegove soproge ge. prof. Vere Ašič je četrtič zasijala družinska sreča. Na Veliki šmaren jima je bil krščen sinček Bernard Valentin. Botrovala sta g. cont. nac. Andrej Bajuk in ga. dr. Roza Tropea Ašičeva. Staršem čestitamo, malemu Tinčku pa želimo vse božji blagoslov.

† Apolonija Grintal. Umrla nam je Grintalova mama. Vsa slovenska Mendoza.

Antonija Furlan r. Može (79), Celje, Elizabeta Govejšek r. Goetz, Zagorje, Marija Ajdovnik r. Škoberne, Kranj, Franc Pestotnik, up., Kranj, Agneza Zupanc r. Pustek, Teharje, Terezija Fleire, Kamnik, Fanika Lojen, Buče pri Kozjem, Elizabeta Mergenthaler r. Kip, Trst (81), Amalija Slatner r. Vozelj, Trbovlje, Erna Kokot r. Bradaška, učiteljica v p., Podsreda, Anton Oven, ključavničar v p., Ajdovščina, Jože Šeme, računovodja v p., Kranj, ing. Janez Bitenc, Kranj, Franciška Kastelic, up., Celje, Adalbert Božič, šol. upr. v p., Trbovlje.

za se je združila in se zbrala okrog ljubljene in spoštovane rajnice v žalosti, čeravno smo vsi trdno verovali, da jo je Večni poklical k sebi po zaslužno plačilo za veliko življenjsko nalogo, ki jo je kot žena in mati zvesto opravila, za njeno materinsko žrtve, za njeno vdano in potrpežljivo prenašanje begunskega in zdomskega križevega pota in nazadnje za Bogu vdano čakanja na zadnje slovo od drugih in na srečanje z Njim, ki mu je vse življenje tako zvesto služila.

Vsa srečna je kot prababica dolge ure in dneve na bolniški postelji premočila za svoje zadnje tri pravnuke, ki so se ji rodili v zadnjih mesecih; dva v Mendozi, eden v Sev. Ameriki. Rajnica je dala življenje dvanajstim otrokom, 6 sinom in 6 hčeram, od katerih živi še pet sinov in štiri hčere. Vnučkov ima 27; prav toliko je že pravnikov: 23 doma, 4 pa v tujini — eden v Sev. Ameriki, trije pa tu v Mendozi.

Po 92-letni življenjski poti ji je Bog naklonil nadvse mirno in lepo smrt. V soboto, 23. avg. opoldne ji je kot lučki, ki ji poide olje, ugasnilo življenje. V nedeljo smo zanj moll pri skupni slovenski maši, zbor ji je zapel ob smrti žalostinko. Popoldne se je k pogrebu zbrala vsa slovenska mendoška skupnost v tako lepem številu, da domači čutiljo za svojo srčno dolžnost, vsem udeležencem izreči iskreno zahvalo. Po obrednih molitvah č. g. J. Horna, smo jo iz domače hiše spremili v pokopališko kapelo v Las Heras. Tudi tu je č. g. Horn opravil molitve za rajno, zbor pa ji je v slovo zapel „Usliši nas Gospod“. Pri grobu se je od Grintalove mame v imenu vseh rojakov po končanih pogrebni molitvah poslovil g. Stane Grebenc. Naj ji dobri Bog nakloni bogato večno plačilo! Vsem žalujočim sorodnikom pa iskreno sožalje! Bb.

Vsak teden ena

TEKMA S SMRTJO
Stanko Majcen

*Jaševa, jaševa ti in jaz
— kdo bo prvi? V kosti je mraz,*

*v mozeg mraz, ledeni srce,
daleč je, daleč čez to polje.*

*Kdo bo prvi — ti ali jaz,
kdo bo pod streho stresel mraz,*

*kdo si bo prvi pri peči pomel,
roke premrle pometi si smel?*

*Jaševa, jaševa jaz in ti,
v snežnih zamekih tam lučka brli.*

*Daljši, vse daljši ti je obraz,
koplje kobila mi — jaz bom, jaz!*

Slovenci v argentinskem glasbenem svetu

V okviru buenosaireskega občinskega tajništva za kulturo je bil 18. avgusta koncert v mestnem gledališču „Presidente Alvear“. V prvem delu je Mestni simfonični orkester pod taktirko našega rojaka dirigenta Marijana Draga Šijaneca izvedel znano Bachovo „Toccatto in fuga“, simfonični poem „Smrt in povečanje sv. Roze iz Lime“ največjega argentinskega skladatelja Alberta Ginastera ter „Uverturo“ Mendelssohnovega oratorija „Paulus“.

Drugi del koncerta je bil posvečen Mozartu. Na programu je bila njegova „Missa solemnis“ K. V. 337. To prelepo Mozartovo religiozno delo, ki ga je naš „Gallus“ pel že pred leti, je bilo pred argentinsko glasbeno javnostjo izvajano prvič šele sedaj. Tudi to skladbo je dirigiral Šijanec. Ob instrumentalni spremeljavi istega simfoničnega orkestra so peli združeni trije mešani pevski zbori: slov. „Gallus“, ki ga je pripravil dr. Julij Savelli, argentinski zbor „Haendel“, ki ga vodi naš rojak Jožef Omahna ter cerkveni pevski zbor „Danok-bat“ iz župnije „Nueva Pompeya“. Solistične dele so odpeli solisti Marta Serrano, Manuela Cortés, Oscar Ruiz in Juan Carlos del Río.

Celotni program in še posebno Mozartova maša sta ugajala številnemu občinstvu, ki je popolnoma napolnilo veliko dvorano, sledilo s pozornostjo izvajanju sporeda ter nagradilo dirigenta in vse izvajalce z navdušenim plaskanjem.

Dirigent Šijanec, ki nastopa pred arg. javnostjo pod imenom Mariano Drago, je dober poznavalec in velik ljubitelj Mozarta. Ustanovil je Mozarteum Argentino ter dirigiral tudi v Argentini že veliko skladb salzburskega glasbenega genija, med drugimi njegov „Requiem“.

Ob 200-letnici Mozartove smrti, 1. 1956, je dirigiral prvi koncert Mozartovega festivala na Dunaju. L. 1967 mu je mednarodna ustanova Mozarteum iz Širburga podelila v znak priznanja za širjenje Mozartove muzike medaljo „Mozart“.

Našemu pevskemu zboru „Gallus“, g. Jožetu Omahnu in dirigentu Šijanecu toplotno čestitamo ob lepo uspelem koncertu.

Zasebna pobuda

Kavčič se zavzema — to je izjavil v NiNu 17. marca 1968 — za vključitev „osebne dela“ v jugoslovansko ekonomiko, ker ta povečava našo skupno akumulacijo, in zahteva, da se „izkoristi ta nemajhni potenciali.“ Pravi: „Dosedanja skušnjava socialističnega gospodarstva so pokazale, da se ne izplača v socializmu vsega nacionalizirati.“ Ribičič se o temi ni izjavil, toda gotovo sledi svojemu delodajalcu Titu, ki se je po študentovskih nemirih predvsem spraval na privatno podjetnost. S tem bo prišel v nasprotje z vsemi slovenskimi poslanci v zvezni skupščini, ki si prizadevajo, da bi se razširila — vsaj v Sloveniji — možnost „osebne dela“.

Kavčič se zavzema za „večjo gospodarsko prisotnost republik“, ker je mnenja, da je potrebna raznolikost rešitev, ne pa regimentacija zaradi različnosti stopnje razvoja. Očividno je mnenja, da je mogoče rešiti nacionalno vprašanje samo v svobodnem sporazumu med jugoslovanskimi narodi. Nasproti „trihlemlu sporazumevanju in kompromisiranju med političnimi centri“ postavlja Ribičič stari stalinistični in socialistični patriotizem v obliki „pripadnosti izvorni jugoslovanski socialistični ureditvi,“ katero seveda zastopajo Tito, Kardelj in on. Z njegovim prihodom so „republike v drugačni poziciji do federacije.“ Odslej bodo republike odgovorne za „sprovajanje skupnih stališč,“ skupne enotne družbene politike“ („Borba“ 1. 6. 1969) Nič več ne bo različnih rešitev, kot želi večina v Jugoslaviji, ampak „skupna disciplina.“ Za Ribičiča se federacija zaključuje z razdelitvijo mest v vrhovih

vlade in Partije po odrejenem ključu, a ti vrhovi morejo potem vladati centralistično.

Kaže, da je to novi Titov pravec, kateremu se je Kavčič uprl. „Times“ je 17. marca 1969 javil, da je Kavčič odklonil vstop v partijski izvršni biro, ker se že v načelu ni strinjal z njegovim formiranjem, saj je v nasprotju z dosedanjim decentralizacijo in vlogi, ki naj bi jo ta imela v narodnem življenju. Ribičič smatra, da je deveti kongres odredil enotno idejno-politično platformo za nadaljnjo revolucionarno in demokratsko preobrazbo družbe na osnovi socialističnega samoupravljanja.“ Z drugimi besedami, da bo nadaljnji razvoj enostransko diktirala partija... Nasprotno od tega misli Kavčič, da je plodovit razvoj možen samo preko odprte konfrontacije pogledov, mišljenj in akcij, in da je v ta namen treba „odpreti vrata in nazvati dobrodošle vse tiste, ki žele karkoli že doprinesiti.“

V nasprotju z umirjenimi komunisti torej Tito, Kardelj in Ribičič spet izmišljajo enotno ortodoksnost, čeprav ne vedo točno, iz česa ta ortodoksnost sestoji. Ribičič govori kot o najvišjih uspehih v „vodilni vlogi delavskega razreda, v njegovih revolucionarnih ciljih in marksizmu,“ ko napada — očividno študentovski — „avanturizem, utopizem, novi ‘ludizem’, nasilje radi nasilja in rušenje vseh obstoječih, to pomeni tudi demokratskih, ustanov, propagiranje novih nosilcev revolucionarne akcije in družabnega napredka.“ Toda čemu služi današnja vodilna vloga, ko cilji niso več jasni, tolmačenj marksizma pa je toliko, da more biti vse, kar si kdo želi? V govoru 27. aprila 1969 je Ribičič pro-

glasil samoupravljanje za veliki revolucionarni dosežek. Toda do samoupravljanja se tako vede kot pruski baroni proti cesarju: „Und der Kaiser absolut, solange er unsern Willen tut.“ Samoupravljanje so suvereni dokler delajo ono, kar od njih pričakuje Ribičič. Ko so že pod novim Titovim kurzom štrajkali delavci v železarni Jesenice, je 15. aprila nastopila milica.

A ni samo to, da nihče več ne ve, kakšno ortodoksnost branijo Tito, Kardelj in Ribičič. V svojem govoru na devetem kongresu je Tito izjavil, da „ne želi trditi, da v našem razvoju ni bilo zablod, pa tudi napak in zgrešenih potez. Toda niti ena družba ni brez tega.“ To poslednje je popolnoma točno — kajti nihče ni imun pred zablodami, napakami in pomotami. Toda ker je tako, potem tudi nihče nima pravico sebe smatrati kot zgodovinsko danega vladarja in pretiti vsem onim, ki bi ga mogli ogroziti. In prav to delata Tito in Ribičič. Slednji je 27. aprila grozil s „sredstvi revolucionarnega pritiska“ vsem, ki bi „za hrbotom samoupravne demokracije“ izizzivali incidente in nered, nacionalistično ali versko nestrpnost, šovinistično mržnjo, samovoljnost, zlorabo ali nezakonitost.“ V ustih starega oznaša pomeni to vse tiste, ki mu niso všeč. Tito je 2. maja v Kraljeviči objubil, „da bomo mnogo bolj rigorozni nego doslej do vsakogar, ki bi poskušal, da nam z raznimi protirevolucionarnimi idejami ali šovinističnimi izpadi ruši našo notranjo enotnost, da nas ovira v našem notranjem življenju.“ Če ni Tito vzel Ribičiča za predsednika vlade ne samo zato, ker je oznaš, ampak prav zato, ker mu je tak oznaš prav zdaj tako potreben!

Tito in Aleksander

Ribičič je takoj pričel z delom. V svojih najnovejših izjavah („Borba“ 1. junija 1969) smatra, „da je treba dati večjo samostojnost službam javne in državne varnosti in vsem činiteljem, ki so po Ustavi in zakonih odgovorni, da zagotovijo polno zakonitost, da se bore proti vsem tendencam, ki se s protisocialističnih pozicij vnašajo v državo, pa tudi proti onim znotraj države.“ Torej polno obnavljanje UDBE. Enako kot stalinistična ustava se Ribičič zavzema za „višjo stopnjo politične kulture, za odnose, v katerih bo spoštovana človekova beseda in osebnost,“ a istočasno podčrta „demarkacijsko linijo“ med manifestacijami demokracije in državljskih svobod in aktivnosti proti pridobitvam revolucije, bratstva in edinstva, neodvisnosti in integritete skupnosti. Spet, vsi so svobodni, dokler delajo tisto, kar od njih zahteva Ribičič.

Iznenadljivo je, da spriči takih pretečih izjav nekateri zapadni časnikarji uroglajašo Ribičiča za „liberalnega“ in „demokratičnega“. Ali ne boro jugoslovanskega tiska? Morda slišijo samo diverzantske Ribičičeve izjave, kako bo vlada odstopila, ako bo izgubila večino v parlamentu. Morda celo mislijo, da so Tito, Kardelj in Ribičič edini jez proti razpadu Jugoslavije in proti kesu. V tem oziru pozabljajo, da je Tito — enako kot kralj Aleksander — samo poslabšal napetost med jugoslovanskimi narodi, ker ni dovolil, da se o vprašanih mednarodno odprto razpravlja, ampak je vse razdore pahnil v podzemlje. Edina rešitev za Jugoslavijo je odprta diskusija o problemih med Jugoslovani in njihova

rešitev v svobodnem sporazumu. Obstanka neke države ne moreta zavarovati policija in teror.

„Neue Zürcher Zeitung“ je 22. junija 1969 pisal o „slovenskem valu“ v Jugoslaviji, češ da se Tito sedaj v glavnem naslanja na Slovence Kardelja in Ribičiča. To v toliko ni točno, ker v Sloveniji nihče ne trpi starega frazerja Kardelja in poznanega oznaša Ribičiča. Oba sta v Sloveniji popolnoma izolirana. Podpora javnega mnenja v Sloveniji uživa umerjeni komunist Stane Kavčič — zato se tudi lahko drži na položaju predsednika vlade v Sloveniji, čeprav se ne strinja z novim Titovim kurzom. Na drugi strani je velika hiba zmernih komunistov, ker se zmerne skupine v posameznih republikah še niso med seboj povezale in vzpostavile skupno fronto proti „novemu kurzu“, za katerega morajo vedeti, da je norost, ki nikamor ne pelje.

V štiridesetih letih je bila „vodilna vloga delavskega razreda“ in teroristično sprovajanje njegovih ciljev tragedija, a danes je postala — komedija. Tragedija je bila, ker so tedaj komunisti zares mislili, da imajo v rokah rešitev za vsa vprašanja, pa so tako mislili, da imajo tudi pravico, da jih s silo sprovedejo. Po 25 letih „zablod, napak in zmot“ danes v to nihče, ki je pameten, celo med komunisti, več ne verjame. Intelektualni in zato zmerni komunisti vedo, da je moč najti uspešne in mirne rešitve samo v svobodnem pogovoru s sodelovanjem vseh demokratičnih in zmernih Jugoslovancev.

Ta članek je bil objavljen v Klicu Triglavu v juljski številki in v Naši reči, oba izseljenska lista v Londonu.

Slovinci v Argentini

SAN MARTIN

Troje predavanj smo imeli v preteklem tednu v Slovenskem domu v San Martinu. Na sestanku Lige Zena Mati je v četrtek, 21. avgusta govoril č. g. Jože Guštin, "Podajmo jim roko v krščanski ljubezni". Podal je sliko padlih in nesrečnih deklet in žena v buenosaireski prestolnici. Po predavanju se je razvila živahna debata. — Članicom SDO je v nedeljo, 24. avgusta, govorila ga. Neža Potočnik o raznih gospodinjstkih vprašanjih. — Fantom pa je predaval g. Rudolf Smersu o slovenskem zdomskem časopisu in je pri tem zbranim fantom pokazal skoraj vse slovenske zdomske časopise in revije.

Priprave za veliko sanmartinsko tombolo so v polnem teku. Tombolske tablice so natisnane in bodo v prihodnjih dnevih že na prodaj. Odbor Slovenskega doma je sklenil, da podari po eno tombolsko tablico vseh slovenski mladini, ki obiskuje slovenske šole. Zvedeli smo, da bo letos glavni dobitnik dragoceni stereofonski kombinado, vreden 150.000 pesov. Drugi dobitnik pa bo odlični športni šotor, namenjen mladini. Potem bo še kompletno jedilno posodje, avtomatični električni likalnik, spalne vreče, potovalne odeje itd. Po tomboli bo na razveseljeval srečne in nesrečne igralce Plesničarjev orkester „The Goldentones“.

Vestnik SFZ

SPORTNI DNEVI:

Zadnje tekme v odbojki za fante so pokazale sledeče rezultate: Adrogué 2 Morón 1, Ramos Mejía 2 Slov. vas 0, San Martín 2 Adrogué 0, Ramos Mejía 2 Morón 0, San Martín 2 Slov. vas 0.

Po končanih tekmovanjih v odbojki za fante za letošnje športne dneve je dobila prvo mesto ekipa iz San Martina. Čestitamo!

30. avgusta bo tekmovanje v namiznem tenisu za dekleta in fante v Ramos Mejiji. Pričetek ob 19.

31. avgusta bo mladinska sv. maša pri kateri bo nadaljevanje predavanja g. Zorja Simičiča o temi: Mladina, ki se vara, mladina ki jo varajo.

Popoldne bo tekmovanje v odbojki za dekleta v San Martinu. Pričetek ob 15. 28. septembra bo v Slovenski vasi športni dan. Vsi lepo vabljeni.

PO ŠPORTNEM SVETU

Racing iz Avellanede je v Beogradu 21. avgusta premagal jugoslovanskega nogometnega prvaka Crveno Zvezdo s 3:2. V beograjski ekipi je igral Sekularac zadnjo tekmo pred svojim odhodom v Kolumbijo. Arnejčič, ki je bil do letos član Maribora, pa prvo tekmo za svoj novi klub.

V Caracasu vodita na južnoameriškem prvenstvu v odbojki Brazil in Venezuela, Argentina sicer ni med favoriti, upa pa na solidno uvrstitev. Zatopek, svetovno znani rekorder na dolge proge, je bil ravno ob obletnici sovjetskega vpada v Češkoslovaško, zaradi svojega odločnega protisovjetskega stališča odstavljen kot lahkoatletski trener češkoslovske vojske.

Avstrijka Liese Prokop je postavila nov svetovni rekord v peterboju s 5089 točkami. Prokopova, ki je dobila srebrno medaljo na olimpiadi v Mehiki, je za 44 točk izboljšala rekord švicarke Nete Antennen.

Na plazu pod Prisojnikom je bilo 2. avgusta poletno slovensko prvenstvo v slalomu. Tekmovanja se je udeležilo 42 tekmovalcev, prvak pa je postal Marko Kavčič. Kavčič je imel v zimski sezoni veliko smole, ker se je že v začetku ponesrečil in ni mogel vso zimo nastopati zaradi poškodbe.

Za pokal Plavalne zveze Slovenije je tekmovalo 14 ekip; prvo mesto je osvojil favorit Triglav iz Kranja, čeprav ga je ljubljanska Ilirija precej ogrožala in ga v petem kolu celo premagala. Toda v skupni oceni je Triglav le zbral 61.676 točk in s tem obdržal dragoceno lovoriko. Ilirija je zbrala 59.406 točk, Rudar iz Trbovelj 52.425, Ljubljana pa 49.877

Domače zdravljenje opeklin

Cumaná, 10. avgusta 1969

Spoštovani g. urednik!

V prilogi Vam pošiljam enostaven način zdravljenja opeklin prve in druge stopnje, preizkušen na nešteto slučajih z neverjetno odličnim rezultatom, če se prične z zdravljenjem takoj po opečenju.

Posiljam Vam ga z namenom, da ga razširite predvsem med našimi rojaki in Vam pošiljam tudi en izvod v španščini in angleščini.

Vas najlepše pozdravlja

Dr. Teodoro Vovk Maurin
Clínica cardiológica "San Tadeo"
Calle Bolívar 129
Cumaná - Estado Sucre
Venezuela

NAVODILO DR. VOVKA SE GLASI:

Ta način zdravljenja je posebno pripraven za manjše opekline prve in druge stopnje, četudi se lahko rabi z gotovimi tehničnimi in zdravilnimi pripomočki za opekline vseh vrst.

Galen je že v drugem stoletju po Kr. priporočal za zdravljenje opeklin vino, kis in mrzlo vodo.

Dandanes je v modi zdravljenje z mrzlo vodo, ki je bilo v rabi že desetletja v Islandiji a ga je opisal šele leta 1959 Ofeiggson. Pozneje se je videlo, da mora biti temperatura vode med 22 in 30 stopinj C.

S tem načinom zdravljenja je treba pričeti čim hitreje in se zmanjšajo z njim vsi znaki vnetja. Po mojem mnenju je nevarno v glavnem vsled možnosti infekcije.

Pred 20 leti sem slučajno odkril bla-

točk. Na tekmovanju je bilo postavljenih več slovenskih rekordov, med mladinci tudi več državnih. Najhitrejša slovenska plavalca Linhart in Kostanjšek sta na vsakem tekmovanju postavljala nove rekorde, na 100 m prostjo; končno je bitko dobil Kostanjšek, ki je z 58,4 postavil nov mladinski državni rekord. Slovenski rekord 57,2, ki ga že skoro deset let drži Kranjčan Kocmur, letos, kot izgleda, še ni v nevarnosti.

OBVESTILA

Petek, 29. avgusta 1969:

Zveza slovenskih mater in žena bo imela v avgustu izjemoma sestanek v petek. Začetek točno ob 16.30. Predaval bo zdravnik g. dr. Berce: „Na luni ljudje ne umirajo za rakom“.

Sobota, 30. avgusta 1969:

V slovenski hiši ob 17.30 SKAD pripravlja „Poklicno orientacijski sestanek“ namenjen vsem petošolcem.

II. predavanje ciklusa o družbenih vedah bo v Slov. hiši ob 19.30: „Socialni vidik v politiki“, predava g. Smersu R.

Družabni večer v Slomškovem domu. Igra orkester bratov Plesničarjev.

Na Pristavi prosvetni večer posvečen dr. Francetu Prešernu.

Nedelja, 31. avgusta 1969:

V Rožmanovem zavetišču Spomenska proslava Tabora. Sv. maša ob 11.

V Domu v Carapachayu ob 16 koncert „berazateških slavčkov“.

Zvezni sestanek SDO in SFZ v Slovenski hiši po maši z nadaljevanjem predavanja g. Z. Simičiča: „Mladina, ki jo varamo, in mladine, ki se vara“.

Sreda, 3. septembra 1969:

II. mladinski debatni večer v Slomškovem domu ob 20.

Sobota, 6. septembra 1969:

7. kulturni večer SKA v gornji dvorani Slovenske hiše točno ob 8, bo ob-

SLOVENSKI DOM CARAPACHAY

KONCERT
berazateških slavčkov

V nedeljo 31. avgusta ob 16

Vabljeni vsi!

SFZ SDO
San Justo

MLADINSKI DAN

V NEDELJO, 7. SEPTEMBRA 1969

Program:

Dopolodne:

8.00 mladinska maša v župni cerkvi
9.00 skupen zajtrk
10.30 predavanje g. Simičiča

Popoldne:

15.00 dviganje zastav
15.30 odbojka: fantje iz San Justa; dekleta San Justo: San Martín
17.00 pozdrav predsednice iz San Justa in predsednika Zveze
17.30 nastopi: naraščajnice, mladenke, mladci, dekleta in fantje
Igrajo: THE GOLDENTONES

ravnal temo Razvoj revolucionarne misli; predaval bo v okviru teološkega odseka g. dr. Mirko Gogala.

Nedelja, 7. septembra 1969:

V Slovenski hiši ob 24-letnici smrti Leona Rupnika Spomenska svečanost s sv. mašo ob 9.30 in spominsko besedo pred spomenikom junakov.

V San Justu Mladinski dan.

Nedelja, 14. septembra 1969:

V Slomškovem domu obletnica blagoslovitve in otvoritve doma.

Zveza slovenskih žena in mater vabi vse žene, matere in vzgojiteljice k skupni sv. maši ob pol 10 v Slovenski hiši, da se Bogu skupno priporočimo za odgovorno osebno delo in delo v organizaciji. Vsakoletna maša na drugo nedeljo v septembru naj postane naša ura molitve in zahvale za vse uspehe in ura prošnje za pomoč pri našem delovanju.

DRUŠTVENI OGLASNIK

3. seja Medorganizacijskega sveta ZS bo v petek, 29. t. m., ob 20 v mali dvorani Slovenske hiše v okviru splošnega programa: razlaga grafikona, ki jih je pripravil g. prof. Tine Vivod.

Seja upravnega (širšega) odbora ZS bo v soboto, 23. ob 18. v sejni sobi društva.

Knjižnica Zedinjene Slovenije posluje v ponedeljek, sredo, četrtek in petek od 18—20 in vsako nedeljo po maši.

Uradne ure društvene pisarne so ob delavnikih (razen torka) od 16—20 ter ob nedeljah po maši.

NAŠ DOM V SAN JUSTU

Nedelja 31. avgusta ob 17

SLOVENIJA

v slikah, besedi in pesmi

Predvaja g. Lojze Erjavec

1. del: Gorenjska (ponovitev)
2. del: Ljubljana in Dolenjska

Dr. Tone Žužek

ADVOKAT

Uradije od 17,30 do 19,30 ure.
Ponedeljek, sredo, petek.

Lavalle 2331, 5º p. Of. 10

T. E. 47-4852

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL

CASCANTE

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2
Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-3827

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

špecialist za ortopedijo in
travmatologijo

ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed.
Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855

očistili kožo. Pri tem moramo paziti da ne ranimo kože ali da ne počimo mehurjev. Da to preprečimo namočimo kožo z alkoholom s pomočjo razpršilca (atomizator), če ga imamo pri roki.

2) Pospešujemo hlapljenje alkohola in s tem ohlajanje kože s pomočjo ventilatorja ali pahljače. Na ta način izgine pekoči občutek.

3) Namočimo opečeno kožo znova z alkoholom, kjer se posuši, ali pa na mestu kjer začuti opečenec znova bolečine.

4) Tako delamo okoli dve uri dokler ne izgine bolečina in ni več potrebno namakanje z alkoholom.

5) Potresemo na mesta, ki so bila opečena, talcum medicatum.

V slučaju, da je opekline omejena na prste, roko ali nogo, lahko namočimo opečeni ud v posodi polni alkohola vsakokrat ko se znova začuti bolečina.

Rezultati tega enostavnega zdravljenja so izredni.

Vse opekline prve stopnje se pozdravijo popolnoma v približno dveh urah.

Opekline druge stopnje se lahko razdelijo v tri podvrste, ne samo z ozirom na njihovo globino, ampak tudi z ozirom na čas, ki je pretekel med opečenjem in pričetkom zdravljenja.

V prvi podvrsti je ozdravljenje popolno in vidimo kako se spraznijo mehurji in se prilepijo znova na svojo bazo.

V drugi podvrsti ozdravljenje pusti malenkostne luske na koži, ki pa ne povzročajo nobenih sitnosti.

V tretji podvrsti se napravi hrasta, ki se mora zdraviti kot taka.

Te vrstice so napisane predvsem za preproste ljudi in sem se namenoma izogibal vsemu kar bi zahtevalo zdravstveno izobrazbo.

Slomškov dom,
v soboto, 30. avgusta:DRUŽABNI
VEČERSodeluje orkester bratov
Plesničarjev

Vsi lepo vabljeni!

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271

Uradne ure od 17—20

Na telefonu tudi dopoldne (10—12)

Luján, Alte. Brown 100

T. E. 105 ali 516

V petek in soboto od 9—13

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 996.221

Narečnina Svob. Slovenije za leto 1969:
za Argentino \$ 2.700.—. Pri pošiljanju
po pošti \$ 2.800.—; ZDA in Kanada
13 USA dolarjev; za Evropo pa 15
USA dolarjev za pošiljanje z avionske
pošto. — Evropa, ZDA in Kanada za
pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol.
Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados
Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

PORAVNAJTE NAROČNINO!

DRUŠTVO SLOVENSKIH PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV
IN KONZORCIJ VESTNIKA

vabita vse borce in ostale rojake k sv. maši za večni pokoj

generala Leona Rupnika

in njegove sodelavce

dr. Lovra Hacina, Narteja Velikonja in dr.

ki jo bo daroval msgr. Anton Orehar v nedeljo, dne 7. septembra,
ob pol 10 v kapeli Slovenske hiše

Po sv. maši spomenska svečanost pred spomenikom junakov.

DRUŠTVO SLOVENSKIH PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV
TABOR

priredi

v nedeljo dne 31. avgusta v Zavetišču dr. Gregorija Rožmana
Martín Fierro 4264 — Parque Peluffo

SPOMINSKO PROSLAVO

mučeniške smrti našega vrhovnega poveljnika generala
Leona Rupnika.

Ob 11 bo daroval sv. mašo kurat č. g. Jože Guštin, nakar bo slovesna
komemoracija v počastitev spomina moža, ki je bil žrtev za naš vse.
Po proslavi bo za vse udeležence pripravljen asado.

VELIKA SANMARTINSKA tombola

z dragocenimi dobitki bo

V NEDELJO, 5. OKTOBRA

v Slovenskem domu v San Martinu

Sodeluje orkester „The Goldentones“

SLOVENSKA HRANILNICA z. z o. z.

C. C. SLOGA Ltda.

Bartolomé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Ustroj podjetja

je naslov predavanja g. Tineta Selana v soboto 13. septembra 1969
ob 21 v hranilničnih prostorih.

K predavanju toplo vabimo že poslušajoče in tiste, ki mislijo na
ustanovitev samostojnih podjetij.

Uradne ure so v torek, četrtek in soboto od 16—20

Pravna posvetovalnica, ki jo vodi dr. Vital Ašič, posluje vsako prvo
soboto v mesecu od 17—19.

Apolonijo Grintal

Za njo žalujejo od dvanajstih otrok še 4 hčere in 5 sinov z
družinami. Naj počiva v miru!

Mendoza, Buenos Aires, Joliet, Slovenija

Luka Grintal, sin
z vsemi sorodniki

Vsem rojakom sporočamo, da je dne 23. avgusta v Mendozii pokopala naša najstarejša članica, gospa

Apolonija Grintal

Pokopali smo jo v nedeljo, 24. avgusta na pokopališču Las Heras. Našo zadušnico bomo pravočasno objavili.

Društvo Slovencev v Mendozii